

29-01-2014

Dokumentnr.
2014-0013853-85

Sagsnr.
2014-0013853

Bilag 7. Rammer for lektiehjælp og faglig fordybelse

Kort oprids af den nye lovgivning

Det fremgår af folkeskoleloven, at lektiehjælp og faglig fordybelse – sammen med den øvrige undervisning – skal sigte mod at opfylde folkeskolens formålsparagraf, Fælles Mål i fagene og styrke undervisningsdifferentieringen.

Det er obligatorisk for skolerne at tilbyde lektiehjælp og faglig fordybelse fra skoleåret 2014/15. Deltagelse her i er indtil næste folketingsvalg frivillig, hvorefter det bliver obligatorisk for eleverne at deltage.

Tilbuddet skal i den første periode, hvor deltagelse er frivillig, gennemsnitligt have et omfang på to ugentlige klokketimer for 0.-3. klassetrin og 7.-9. klassetrin og på tre ugentlige klokketimer på 4.-6. klassetrin. Det vil inden for lovgivningens rammer også kunne samles på et mindre antal dage. Tilbuddet skal placeres om eftermiddagen i ydertimerne – medmindre skolerne allerede ved lovens ikrafttrædelse har etableret lektiehjælp og faglig fordybelse fra skoledagens begyndelse. Der er ikke fastsat et særligt timetal eller krav til placering på dagen til lektiehjælp og faglig fordybelse, når tilbuddet bliver obligatorisk.

Opsummering af forslag til udmøntning af lovgivningen i København

For det samlede tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse for 0.-9 klasse foreslår forvaltningen, at:

- Det nuværende krav til skolerne om valg af én ud af tre modeller for lektiehjælp eller argumentation for valg af en egen lokal model bortfalder
- Der i stedet stilles krav til skolebestyrelserne om at udarbejde principper for lektiehjælp og faglig fordybelse, og at det nuværende lektiehjælpstilbud nytænkes, så det samlede tilbud fremadrettet også omfatter faglig fordybelse
- Forvaltningen understøtter arbejdet på skolerne gennem en vejledning til faglig fordybelse, herunder lektiehjælp i fritidshjem og KKFO. Derudover indhentes og formidles eksempler fra praktikere på, hvordan det nye tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse kan tilrettelægges.
- Det nuværende forsøg med lektieintegreret undervisning på to skoler fastholdes, hvis det er nødvendigt søges ministeriet om dispensation

Det forudsættes samtidig, at kommunens nuværende samarbejdsaftale under Socialforvaltningen med Dansk Flygtningehjælp om bl.a.

Pædagogisk Faglighed

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

E-mail
sannan@buf.kk.dk

www.kk.dk

lektiehjælp fastholdes uændret til og med udgangen af 2014, hvor aftalen udløber – som supplement til skolens tilbud. Der forventes taget politisk stilling til en samarbejdsaftales fremtidige form i forbindelse med budget 2015.

Uddybet forslag til udmøntning af lovgivningen i København

Parterne bag aftalen om budget 2014 har aftalt, at lektiehjælp og faglig fordybelse for 0.-3. klasse organiseres under skolen, men placeres på fritidshjem og KKFO'er frem til, at tilbuddet gøres obligatorisk. For 4.-9. klasse organiseres lektiehjælp og faglig fordybelse på skolen. Parterne er endvidere enige om at fortsætte det strategiske samarbejde omkring lektiehjælp med frivillige eksterne aktører.

Forslagene nedenfor dækker både den midlertidige periode med placering på fritidshjem/KKFO og den permanente ordning, når tilbuddet bliver obligatorisk.

Forvaltningen vil opstille nærmere rammer for et samlet samarbejde mellem skoler og fritidshjem om bl.a. varetagelse af lektiehjælp og faglig fordybelse for 0.-3. klasse i en vejledning. Der vil her et særligt fokus på de elever i 0.-3. klasse, der ikke går på fritidshjem/KKFO. For dem kan der være bekymring for, om nogle af dem vil fravælge tilbuddet om lektiehjælp og faglig fordybelse, når det placeres på fritidshjemmet, selvom de fagligt vurderes at have behov for det. Der er derfor brug for, at der tages særligt hånd om dem i samarbejdet mellem skole og fritidshjem/KKFO.

Forslag til fælles rammer for lektiehjælp og faglig fordybelse

Fritidshjem og KKFO'er skal kende til børnenes læringsmål, så lærere og pædagoger i fællesskab kan arbejde med børnenes udvikling og læring. Det er ikke hensigten, at børnene skal have mere af det samme, men lærere og pædagoger har grundet deres forskellige faglighed også forskellige muligheder og tilgange. Hensigten med folkeskolereformen er, at denne forskellighed i højere grad skal komme børnene til gode.

For det samlede tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse for 0.-9 klasse foreslår forvaltningen, at der stilles krav til skolebestyrelserne om at udarbejde principper for lektiehjælp og faglig fordybelse, der bl.a. skal omfatte:

- Principper for indsats i forhold til særlige målgrupper for tilbuddet (fx fagligt stærke og svage elever)
- Principper for, hvordan faglig fordybelse kan knyttes an til den øvrige læring

Da lektiehjælp og faglig fordybelse for de mindste elever i den første periode varetages af pædagoger fra fritidstilbuddene, er det vigtigt, at

de også har mulighed for at give input til skolebestyrelsens drøftelser i forbindelse med, at der fastsættes principper for det. Dermed kan pædagogerne også være med til at gentænke forståelsen af lektier, jf. også nedenfor. Det kan drøftes i forbindelse med stærkt samarbejde, hvordan inputtet bedst inddrages i skolebestyrelsens drøftelser på den enkelte skole.

Flere skolebestyrelser har i høringssvarene udtrykt bekymring for fagligheden, når faglig fordybelse og lektiehjælp for indskolingseleverne placeres på fritidshjem og KKFO'er. Forvaltningen vurderer, at pædagogerne på fritidshjemmene vil være fagligt kompetente til at varetage både lektiehjælpen og den faglige fordybelse for de mindste elever med afsæt i en dialog herom med skolens lærere. Der kan endvidere lokalt aftales deltagelse af lærere i tilbuddet på fritidshjemmene.

Det skal ses i sammenhæng med, at det forudsættes, at de pædagoger, der fremover skal have timer på skolen, indgår som en del af skolens samlede teamsamarbejde sammen med lærerne. Der er derfor afsat midler til, at også pædagogerne deltager i udviklingen af teamsamarbejdet samt i de kommende Sommeruniversiteter for skolerne. Pædagoger med timer på skolen vil ikke nødvendigvis selv stå for lektiehjælp og faglig fordybelse på fritidshjemmene, men kan i de tilfælde, hvor de ikke gør det, kunne videregive faglige overvejelser fra samarbejdet med lærerne til deres kolleger på fritidshjemmene. For de fritidshjem, hvor der ikke er pædagoger, der har timer på skolen, sikres denne dialog via ledelsessamarbejdet mellem skolen og de tilhørende fritidstilbud og i regi af det eksisterende Stærkt Samarbejde, jf. også nedenfor. Der undersøges endvidere, om der er behov for kompetenceudvikling af pædagogerne for at kunne varetage lektiehjælpen.

Idet lektiehjælp foregår på fritidshjemmene, vil nogle skolebestyrelser skulle føre tilsyn på flere adresser. Derudover vil det være for medarbejdere, der ikke hører ledelsesmæssigt under skoleledelsen. Forvaltningen vil understøtte dette.

Der stilles krav til skolen om, at det nuværende lektiehjælpstilbud nytænkes, så det samlede tilbud fremadrettet også omfatter faglig fordybelse. Samtidig skal det baseres på elevernes engagement.

Det skal ses i sammenhæng med, at lektier med fordel kan ses som en mulighed for gradvist at vænne eleverne til at arbejde på egen hånd og ansvarliggøre dem i forhold til deres læring. Det kan samtidig ses som tid til at træne nogle af de færdigheder, som kræver træning og gentagelse for, at man kommer til at mestre dem – fx at blive en god læser eller at lære at regne.

Ifølge folkeskolereformen skal fagligt stærke elever udfodres udover Fælles Mål. Faglig fordybelse og lektiehjælp kan understøtte dette. For de fagligt udfordrede børn er særligt afgørende, at personalet udvælger aktiviteterne med udgangspunkt i børnenes læringsmål og behov. Det er vigtigt, at forældrene oplever en koordineret og sammenhængende pædagogisk indsats med fokus på barnets læring og behov.

Jo bedre fritidshjemmene kender læringsmålene, jo bedre vil de naturligvis også kunne støtte direkte op om dem. Der er derfor behov for et endnu stærkere samarbejde mellem skole og fritidstilbud.

Forvaltningen vil understøtte dette, bl.a. gennem den nævnte vejledning til, hvordan faglig fordybelse og lektiehjælp kan tilrettelægges på fritidshjem og KKFO'er.

Folkeskolereformen er en anledning til at gentænke forståelsen af lektier. Det kan pædagogerne på fritidshjemmene også være med til bl.a. med afsæt i, at lektiehjælp og faglig fordybelse for de mindste børn varetages af pædagoger fra fritidshjemmene/KKFO'er i den midlertidige periode. Pædagogerne kan således understøtte barnets læring ved at give dem tid til at fordybe sig og få mulighed for at "blive længere" i et læringsrum, når der er behov for det.

Pædagogerne kan tilrettelægge aktiviteter, der særligt støtter op om det, barnet har svært ved. Det kan eksempelvis handle om at få bragt det skrevne sprog i spil på en anden måde end når man læser i en bog. Træningsaktiviteterne kan med udgangspunkt i barnets interesser også tilrettelægges sådan, at det ikke altid opleves som en læringssituation af barnet – fx ved at spille et talspil eller måle op til at lave dej til eftermiddagsbrødet.

BUU har tidligere vedtaget et krav om, at skolerne skal vælge én af tre modeller for lektiehjælp eller alternativt designe sin egen model med inddragelse af områdechefen. Da spændet i tilbuddet nu bliver meget større end i det hidtidige tilbud om lektiehjælp, foreslår forvaltningen, at det hidtidige krav bortfalder og i stedet erstattes af krav til skolebestyrelsen om at udarbejde principper for tilbuddet som beskrevet ovenfor.

Forvaltningen vil i stedet på baggrund af gode erfaringer fra et par skoler og fritidshjem, der er særligt gode til at arbejde med lektiehjælp og faglig fordybelse med afsæt i intentionerne i reformen, udarbejde en række eksempler på, hvordan lektiehjælp og faglig fordybelse kan tilrettelægges, som kan bruges til inspiration på den enkelte skole og i samarbejdet med fritidshjemmet for de mindste elever i overgangsperioden.

Det fremgår af loven, at tilbuddet kan til- og fravælges på daglig basis. Dette kan udfordre fritidshjemmene, da det derfor kan være svært at

planlægge, hvor mange, der deltager. I praksis kan skolen i samarbejde med forældrene afdække behovet for faglig fordybelse og lektiehjælp 2-3 gange årligt – eventuelt i forbindelse med skolehjemssamtaler og forældremøder. Ændringer i gruppens størrelse har ingen økonomiske konsekvenser, da afregningerne foretages en gang årligt.

For at få et kvalificeret lektietilbud på fritidshjemmene kræver det et solidt samarbejde imellem skolen og de omkringliggende fritidsinstitutioner. Såvel et samarbejde mellem lærere og pædagogisk personale samt et ledelsesmæssigt samarbejde mellem skolelederen og lederne af fritidsinstitutionerne. Samarbejdet vil kunne bygge på de gode erfaringer fra Stærkt Samarbejde.

I de tilfælde, hvor skoler og fritidshjemmene er enige om, at skolernes faciliteter egner sig bedre end de pågældende fritidshjems, kan faglig fordybelse og lektiehjælp placeres her.

Et fortsat strategisk samarbejde med frivillige organisationer og andre samarbejdspartnere

Der er under Socialforvaltningen indgået en samlet aftale med Dansk Flygtningehjælp om en række tiltag, der skal bidrage til at skabe bedre forudsætninger for uddannelse, beskæftigelse og deltagelse i kultur- og fritidsliv. Her i indgår bl.a. lektiehjælp i en række socialt udsatte boligområder mv. Aftalen gælder for perioden 2011-14.

Forvaltningen forudsætter efter dialog med Socialforvaltningen, at der ikke ændres på indholdet i aftalen i den indeværende periode. Det hænger godt sammen med, at lektiehjælp og faglig fordybelse som en del selve skoletilbuddet i perioden frem mod næste valg er frivillig at deltage i. For en del elever vil det betyde, at de fravælger skolens tilbud. De hidtidige erfaringer med skolernes lektiecafeer indikerer, at en væsentlig del af de fagligt svage elever, der har særligt behov for tilbuddet, fravælger det. For nogle af dem kan Dansk Flygtningehjælps eller andre aktørers lektiecafeer være et rigtig godt alternativ. Det kan samtidig være med til at understøtte, at børn, der ikke går på fritidshjem og derfor fravælger tilbuddet her, får et andet lektiehjælpstilbud.

Aftalen med Dansk Flygtningehjælp skal efter planen evalueres i 2014 med henblik på lave et oplæg til budgetforhandlingerne for 2015 til eventuel videreførelse af en lignende aftale med en frivillig organisation fra 2015. Socialforvaltningen er tovholder på opgaven. Børne- og Ungdomsforvaltningen vil indgå i dialogen om det konkrete oplæg til politisk beslutning.

Det undersøges, hvorvidt der kan være yderligere samarbejdspartnere som fx Ungdomsskolen og Dansk Røde Kors.

Skolens parter inddrages i det videre udviklingsarbejde omkring lektiehjælp og faglig fordybelse i Københavns Kommune, ligesom der indhentes viden og erfaringer om forskellige løsninger.